

Protokoll 9/2025

fört vid Hägersten-Älvsjö stadsdelsnämnds sammanträde
torsdagen den 25 september 2025 kl. 18:00-20:30,
Hägerstensåsens medborgarhus, Riksdalervägen 2

Ledamöter

Sara Grolander (MP) Ordförande
Johan Nilsson (M) 1:e vice ordförande
Max Otterman (S) 2:e vice ordförande
Eva Fagerhem (S)
Malte Sigemalm (S)
Åsa Eriksson (S)
Elisabet Näslund (S)
Maria Ljuslin (V)
Anette Hellström (M)
Torbjörn Erbe (M)
Runar Finnman (SD)
Robin Nilsen (L) §§6-31
Henrik Falk (C)
Alexandra Zadig (M) §§1-5 ersätter Robin Nilsen (L)

Ersättare

Kiyana Hakimi (S)
Pontus Thorén (S)
Carl Houston (S)
Poya Ashna (V)
Gunilla Lindgren (MP)
Alexandra Zadig (M) §§6-31
Lea Leskinen (M)
Henrik Åkerlund (SD)
Lolita Lovén Johnsen (KD)

Övriga närvarande

Lee Orberson Stadsdelsdirektör
Camilla Höglund Nämndsekreterare
Eva Alama Avdelningschef §§6-31
Veronica Östlin Avdelningschef §§6-31
Liselott Hedman Avdelningschef §§6-31
Alex Baena Avdelningschef §§6-31
Mette Sundqvist Avdelningschef §§6-31
Linda Lindblom TF avdelningschef
Sofia Ferrer Kuhlmann Kanslichef
Susann Stjärnfeldt Personalföreträdare §§6-31
Piero Cima Personalföreträdare §§6-31

Justerare

Sara Grolander (MP), Johan Nilsson (M)

Datum för justering	2025-09-29
Paragraf	§§1-31
Sekreterare	Camilla Höglund

§ 1**Val av justerare och dag för justering****Fastställande av dagordning**

Sara Grolander (MP) öppnade sammanträdet.

Sara Grolander (MP) och Johan Nilsson (M) utsågs att justera dagens protokoll. Justering sker 29 september 2025.

Dagordningen godkändes.

Mötet ajournerades klockan 18.02-19.20 för infonämnd med tema Unga i kriminalitet och allmänhetens frågestund som började klockan 19.00.

§ 2

Borttagen på grund av sekretess

HÄ 2025/583

§ 3

Borttagen på grund av sekretess

HÄ 2025/584

§ 4

Borttagen på grund av sekretess

Upphörande av insatsen skyddat boende (LSB)

HÄ 2025/595

§ 5**Anmälan av sociala delegationens protokoll****Beslut**

Hägersten-Älvsjö stadsdelsnämnd lägger protokollen från sociala delegationen till handlingarna.

Ärendet

Anmälde protokoll från sammanträden i sociala delegationen 4 och 18 september 2025.

§ 6**Inkomna medborgarförslag****Sammanställning med förslag om hantering**

HÄ 2025/545

Beslut

1. Hägersten-Älvsjö stadsdelsnämnd uppdrar till förvaltningen att svara på medborgarförslag om återställande av strand i Axelsberg, dnr HÄ 2025/544.
2. Nämnden uppdrar till förvaltningen att svara på medborgarförslag om att gå med i Klimatkommunerna, dnr HÄ 2025/548.
3. Nämnden uppdrar till förvaltningen att svara på medborgarförslag om grönska för alla med modellen 3-30-300, dnr HÄ 202/550.
4. Nämnden uppdrar till förvaltningen att svara på medborgarförslag om fritidsaktiviteter för ungdomar, dnr HÄ 2025/566.
5. Nämnden översänder medborgarförslag om vattendimma Hägerstensåsens torg dnr HÄ 2025/552 till trafiknämnden.

Sammanfattning av ärendet

Under perioden 9 augusti till 5 september 2025 har fem medborgarförslag lämnats in till stadsdelsnämnden. Nämnden beslutar om medborgarförslagen ska beredas av förvaltningen eller hanteras på annat sätt, utifrån förslag från förvaltningen.

Beslutsgång

Ordföranden föreslog bifall till förvaltningens förslag och fann att nämnden ställde sig bakom det.

Handlingar i ärendet

- HÄ 2025/545-12 (Godkänd - R 1) Tjänsteutlåtande Inkomna medborgarförslag
- HÄ 2025/545-11 544 Medborgarförslag om återställande av strand i Axelsberg
- HÄ 2025/545-1 552 Medborgarförslag om vattendimma Hägerstensåsens torg
- HÄ 2025/545-7 550 Medborgarförslag om grönska för alla med modellen 3-30-300

- HÄ 2025/545-8 548 Medborgarförslag om att gå med i Klimatkommunerna
- HÄ 2025/545-9 566 Medborgarförslag om fritidsaktiviteter för ungdomar

§ 7**Slyröja runt ek vid Långsjöbadet i Älvsjö****Svar på medborgarförslag**

HÄ 2025/364

Beslut

Hägersten-Älvsjö stadsdelsnämnd godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande och lämnar det som svar på medborgarförslaget.

Sammanfattning av ärendet

I ett medborgarförslag framförs önskemål att slyröja runt en ek vid Långsjöbadet. Eken framträder bättre och badgäster får ökad sikt över vattenspegeln. Förvaltningen har besökt platsen och instämmer i förslagsställarens önskemål. Slyröjning kommer således att genomföras.

Beslutsgång

Ordföranden föreslog bifall till förvaltningens förslag och fann att nämnden ställde sig bakom det.

Handlingar i ärendet

- HÄ 2025/364-5 (Godkänd - R 1) Tjänsteutlåtande Slyröjning runt ek vid Långsjöbadet
- HÄ 2025/364-2 Foto på ek - Medborgarförslag om en ek vid badplatsen vid Långsjön
- HÄ 2025/364-1 Medborgarförslag om en ek vid badplatsen vid Långsjön

§ 8**Tertialrapport 2 för 2025**

HÄ 2025/400

Beslut

1. Hägersten-Älvsjö stadsdelsnämnd godkänner förslaget till tertialrapport 2 för 2025 med helårsprognos och överlämnar den till kommunstyrelsen och stadens revisorer.
2. Nämnden begär hos kommunstyrelsen budgetjustering om 1,7 mnkr för kommunalt bostadsbidrag i enlighet med vad som redovisas i ärendet.
3. Nämnden ansöker om budgetjustering avseende kapitalkostnader med 2,2 mnkr i enlighet med ärendet.
4. Nämnden fastställer omslutningsförändringar om 28,5 mnkr i enlighet med vad som redovisas i ärendet och anmäler detta till kommunstyrelsen.
5. Nämnden omdisponerar 1,0 mnkr i driftmedel för platssamverkansmedel från nämnd och förvaltningsadministration till stadsmiljöverksamhet.

Sammanfattning av ärendet

Förvaltningen bedömer att samtliga av kommunfullmäktiges tolv mål för stadsdelsnämndens verksamhetsområden kommer att uppnås helt under året. Merparten av indikatorerna bedöms uppnås liksom samtliga av nämndens mål. Såväl före som efter resultatöverföringar redovisas ingen avvikelse mot budget.

Förslag till beslut

Sara Grolander (MP), Max Otterman m.fl. (S), Maria Ljuslin (V), Johan Nilsson m.fl. (M) och Robin Nilsen (L) föreslog att nämnden skulle besluta enligt förvaltningens förslag.

Runar Finnman (SD) lade fram ett förslag och föreslog att nämnden skulle ställa sig bakom det.

Henrik Falk (C) lade fram ett förslag och föreslog att nämnden skulle ställa sig bakom det.

Ordföranden förklarade överläggningen avslutad.

Beslutsgång

Ordföranden ställde förslagen mot varandra och fann att nämnden ställde sig bakom förvaltningens förslag.

Reservation

Runar Finnman (SD) reserverade sig mot beslutet till förmån för eget förslag.

"1. Sverigedemokraterna yrkar delvis bifall till förvaltningens förslag till beslut.

2. Därutöver vill vi anföra följande:

Tertialrapport 2 för 2025 påvisar att det föreligger fortsatta problem med kompetensförsörjningen och att kompetensnivån tenderar att vara eftersatt inom äldreomsorgen. Sverigedemokraterna anser dock att det är glädjande att förvaltningen tar höjd för att heltidsanställning ska utgöra norm för att öka personaltätheten och att insatser ges i olika former för att bidra till en förhöjd kompetens bland medarbetarna.

Vi ser att det är olyckligt att behovet av ekonomiskt bistånd tenderar att öka och vi ser att det är betydelsefullt att förvaltningen tar höjd för att öka andelen självförsörjande inom stadsdelen vilket är viktigt för en god tillväxt och med hänsyn till det ekonomiska omvärldsläget."

Reservation

Henrik Falk (C) reserverade sig mot beslutet till förmån för eget förslag.

"1. Att nämnden delvis godkänner förvaltningens förslag till beslut.

2. Att därutöver anföra följande:

Redovisningen i tertialrapporten utgår från den sittande majoritetens mål och budget. I tertialrapport 2 för Hägersten Älvsjö stadsdelsnämnd anses som vanligt de allra flesta mål vara uppfyllda. Jättebra förvisso, men kanske säger det något om utvärderingssystemet? Förvaltningens arbete förtjänar erkännande, men Stockholm har stora utmaningar och rapporten blottlägger att styret gör för lite för att möta problemen.

Särskilt inom miljö- och klimatområdet krävs större ambitioner. Stockholms stad har en viktig roll i omställningen och staden måste vara världsledande i att minska sina utsläpp och vara en förebild för andra. Ett område där bristerna blir tydliga är stadens måltider.

Andelen måltider som når klimatmålen är fortfarande för låg och styrningen är otillräcklig. Vi ser exempel på att verksamheter får besked om att det är bättre att köpa in ekologiska äpplen från Chile än konventionella äpplen från Sverige. Klimatpåverkan från transporterna bortses ifrån, vilket varken gynnar klimatet, vår livsmedelsberedskap eller våra inhemska odlare.

I trygghetsfrågorna ser Centerpartiet fortsatt behov av att fördjupa samverkan mellan skola, socialtjänst, polis och civilsamhälle. Särskilda satsningar bör göras på fler ordningsvakter, avhopparverksamhet även för kvinnor och stödprogram för våldsutsatta vuxna och barnfamiljer. Barn och unga måste garanteras trygghet och kvalitet i skola och förskola. Att andelen elever i årskurs 9 som är godkända i alla ämnen minskar är oroande. Tillgången till idrottsytor behöver stärkas, både för bredd- och elitidrott, och skolornas idrottshallar bör i högre grad öppnas upp för föreningslivet.

En levande och rolig stad är också en trygg stad. Centerpartiet menar att mer måste göras för att stärka attraktiviteten, främja företagsamhet och skapa fler jobb. Det räcker inte att skylla på regeringens bristande arbetsmarknadspolitik, även vänsterstyret måste ta sitt ansvar.

Centerpartiets budget 2025 vill mer. Vi kommer fortsatt sätta stockholmarna först och tror på en stad som är grönare, tryggare, friare och roligare. I övrigt hänvisar vi till vår budgetreservation."

Särskilt uttalande

Johan Nilsson m.fl. (M) anmälde ett särskilt uttalande.

"Moderaterna vill att arbetet i Hägersten-Älvsjö stadsdelsnämnd ska ta sin utgångspunkt i Moderaternas budget i Kommunfullmäktige och i Moderaternas vision för Stockholm.

Genom att snabbt studera tertiärrapport 2 för Hägersten-Älvsjö Stadsdelsnämnd kan man tycka att det mesta ser bra ut. Många mål uppfylls och ekonomin är i balans.

Det vi däremot inte kan se är vad stadsdelen egentligen gör för att ta tag i de samtida utmaningarna. Den politiska majoritetens största bedrift verkar vara att stadsdelens gräsmattor ska klippas i kommunal regi. Men var är idéerna och ambitionerna för att göra våra förskolor och vår äldreomsorg bättre för våra medborgare? Barngrupperna i förskolan ökar och äldreomsorgen spenderar inte tilldelad budget, trots att behoven sannolikt finns. Någon plan för hur individ- och familjeomsorgens underskott ska hanteras verkar inte finnas trots att det nu gått tre år in i mandatperioden och trots

de rödgröna partiernas löften om att detta skulle lösa sig vid det maktskifte som skedde 2022.

Vidare saknar vi offensiva satsningar på tryggheten. Jämför man trygghetsundersökningarna de senaste åren går det att se att inget väsentligt positivt har hänt utifrån medborgarnas upplevelser. Tryggheten är något som stadsdelen faktiskt kan göra förändring inom – och trots att våra medborgare på olika sätt larmar om otrygga platser är detta en fråga som de rödgröna partierna duckar.

Moderaterna vill prioritera stadsdelens kärnverksamheter och vidta åtgärder för att öka tryggheten i vårt stadsdelsområde. Det borde vara stadsdelsnämndens högst prioriterade arbetsuppgifter."

Handlingar i ärendet

- HÄ 2025/400-3 (Godkänd - R 1) Tjänsteutlåtande Tertialrapport 2 för 2025
- HÄ 2025/400-1 Bilaga 1 Underlag till förskolerapport Hägersten-Älvsjö T2 2025
- HÄ 2025/400-2 Bilaga 2 Ansökan om budgetjusteringar för särskilda ändamål drift

§ 9**Driften av Åsengårdens vård- och omsorgsboende**

HÄ 2022/642

Beslut

1. Hägersten-Älvsjö stadsdelsnämnd föreslår att äldrenämnden förlänger avtalet med Humana Omsorg AB om driften av Åsengårdens vård- och omsorgsboende från 1 oktober 2026 till 30 september 2028.
2. Nämnden ger förvaltningen i uppdrag att förbereda för att överta verksamheten i egen regi efter avtalsperiodens slut.

Äldreomsorgen står inför stora utmaningar i takt med att antalet äldre ökar. För att möta detta växande behov krävs både hög kvalitet i omsorgen, förbättrade arbetsvillkor för personalen och trygghet i omsorgen. Vi ser att egen regi är ett viktigt verktyg för att stärka stadens rådighet över äldreomsorgen med kontinuitet i arbetsstyrkan, trygga arbetsvillkor med heltid som norm och fokus på att säkerställa en trygg och kvalitativ omsorg. Därför har vi under mandatperioden arbetat för att successivt öka andelen offentligt driven äldreomsorg. Som ett led i detta arbete föreslår vi att verksamheten på Åsengården tas över i egen regi efter att nuvarande avtal löper ut och att förvaltningen ges i uppdrag att redan nu påbörja planeringen för en stabil verksamhetsövergång hösten 2028.

Sammanfattning av ärendet

Åsengårdens vård- och omsorgsboende drivs på entreprenad av Humana Omsorg AB sedan 1 oktober 2017. Förvaltningen förvaltar avtalet och ansvarar för uppföljning. De senaste årens uppföljningar har visat att Humana Omsorg AB sammantaget uppfyller avtalet till stora delar. Förvaltningen föreslår nämnden att rekommendera äldrenämnden att förlänga avtalet ytterligare två år i enlighet med option i avtalet med Humana Omsorg AB om driften av Åsengårdens vård- och omsorgsboende.

Förslag till beslut

Sara Grolander (MP), Max Otterman m.fl. (S) och Maria Ljuslin (V) lade fram ett förslag och föreslog att nämnden skulle ställa sig bakom det.

Johan Nilsson m.fl. (M), Runar Finnman (SD), Robin Nilsen (L) och Henrik Falk (C) föreslog att nämnden skulle besluta enligt förvaltningens förslag.

Ordföranden förklarade överläggningen avslutad.

Beslutsgång

Ordföranden ställde förslagen mot varandra och fann att nämnden ställde sig bakom förslaget från (MP), (S) och (V).

Reservation

Johan Nilsson m.fl. (M) reserverade sig mot beslutet till förmån för eget förslag och meddelade att han avsåg att före justering komma in med en skriftlig reservation.

"Vi vänder oss emot det faktum att den rödgröna majoriteten på sikt avser att återta ett av stadens mest populära demensboenden i egen regi.

De rödgröna partierna försöker förklara sig med att det är viktigt att få kontroll över äldreomsorgen med tanke på kommande utmaningar och andel äldre. Av det skälet är vår uppfattning snarare att väl fungerande entreprenader även fortsättningsvis kan konkurransutsättas, så att staden kan fokusera på att bygga ut och eventuellt utveckla de verksamheter som antingen drivs i egen regi eller som drivs på entreprenad men inte fungerar tillfredsställande.

Att dessutom tre år i förväg deklarerar vad som ska hända 2028 tycker vi är ett affärsmässigt inkompetent handlande som inte tjänar något väsentligt syfte mer än möjligen att internt göra en politisk markering de rödgröna partierna emellan.

Vi anser att driftform är underordnat hög kvalitet och god omsorg. Men vi anser också att verksamheter - i egen regi eller på entreprenad - med goda resultat och omdömen i brukarundersökningar inte i onödan ska ställas inför förändringar som kan påverka kvaliteten. De rödgrönas ställningstagande i detta ärende är tyvärr endast ideologiskt betingat och saknar grund baserat på fakta, kvalitet eller affärsmässighet."

Reservation

Runar Finnman (SD), Robin Nilsen (L) och Henrik Falk (C) reserverade sig till förmån av förvaltningens förslag.

Handlingar i ärendet

- HÅ 2022/642-7 (Godkänd - R 1) Tjänsteutlåtande
Förlängning av avtal för driften av Åsengårdens vård- och omsorgsboende

- HÄ 2022/642-6 Socialstyrelsens brukarundersökning Humana Åsengården Säbo
- HÄ 2022/642-5 Åsengården, verksamhetsuppföljning 2025

§ 10**Nämndens samverkan enligt IOP (Ideellt idéburet partnerskap)****Svar på skrivelse (M)**

HÄ 2025/325

Beslut

Hägersten-Älvsjö stadsdelsnämnd godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande som svar på skrivelsen från Moderaterna.

Sammanfattning av ärendet

I en skrivelse från Johan Nilsson m.fl. (M) önskas återkoppling kring den samverkan enligt IOP där förvaltningen ingått avtal med föreningarna Älvsjö AIK och Södra Folkparken avseende nattvandring i Solberga. Förvaltningen ser det som viktigt att ha en god samverkan med civilsamhället och har för avsikt att ingå ytterligare IOP med andra föreningar under året och redovisar svaren på frågorna i tjänsteutlåtandet.

Beslutsgång

Ordföranden föreslog bifall till förvaltningens förslag och fann att nämnden ställde sig bakom det.

Särskilt uttalande

Johan Nilsson m.fl. (M) anmälde ett särskilt uttalande.

"Vi tackar förvaltningen för svaret och är glada att det befintliga samarbetet enligt IOP har fungerat bra. Vi moderater ser gärna fler samverkansformer med den ideella sektorn. Vi tror på så sätt att stadsdelens egen verksamhet kan kompletteras på ett bra och viktigt sätt."

Handlingar i ärendet

- HÄ 2025/325-4 (Godkänd - R 1) Tjänsteutlåtande Nämndens samverkan enligt IOP (Ideellt idéburet partnerskap) - skrivelse från (M)
- HÄ 2025/325-1 Stadsdelsnämndens samverkan enligt IOP (Ideellt idéburet partnerskap) - skrivelse från (M)
- HÄ 2025/325-2 IOP nattvandring Älvsjö Solberga 2025
- HÄ 2025/325-3 IOP nattvandring Älvsjö Solberga 2024

§ 11**Frihet från utanförskap i Älvsjö****Svar på skrivelse från (L)**

HÄ 2025/327

Beslut

Hägersten-Älvsjö stadsdelsnämnd godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande som svar på skrivelsen från Liberalerna.

Sammanfattning av ärendet

Robin Nilsen (L) lyfter i en skrivelse att Älvsjö, som utgör en stadsdel i Hägersten-Älvsjö stadsdelsområde, finns med på SCB och Boverkets lista över de bostadsområden i Sverige där utanförskapet är särskilt stort. Robin Nilsen (L) önskar en analys om varför stadsdelen Älvsjö finns med på listan och frågar vilka åtgärder förvaltningen vidtar för att bryta utanförskapet. Förvaltningen besvarar frågorna i detta tjänsteutlåtande.

Beslutsgång

Ordföranden föreslog bifall till förvaltningens förslag och fann att nämnden ställde sig bakom det.

Handlingar i ärendet

- HÄ 2025/327-2 (Godkänd - R 1) Tjänsteutlåtande Frihet från utanförskap i Älvsjö
- HÄ 2025/327-1 Frihet från utanförskap i Älvsjö - skrivelse från (L)

§ 12**Frihet att välja - även på äldre dagar****Svar på skrivelse från (L)**

HÄ 2025/326

Beslut

Hägersten-Älvsjö stadsdelsnämnd godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande som svar på skrivelsen från Liberalerna.

Sammanfattning av ärendet

I en skrivelse från Robin Nilsson (L) ställs frågor om möjligheten att förtära alkohol inom äldreomsorgen. I förvaltningen finns inte någon övergripande riktlinje avseende förtäring av alkohol i det egna boendet eller i särskilda boenden. Ett arbete inom äldreomsorgen är påbörjat i syfte att skapa tydlighet och samstämmighet i verksamheterna, i hanteringen av alkoholhaltiga drycker. Förvaltningen redovisar svaren på frågorna i detta tjänsteutlåtande.

Beslutsgång

Ordföranden föreslog bifall till förvaltningens förslag och fann att nämnden ställde sig bakom det.

Särskilt uttalande

Johan Nilsson m.fl. (M) anmälde ett särskilt uttalande.

"Moderaterna delar uppfattningen att valfrihet ska gälla även på äldre dagar vad man vill äta eller dricka till sina måltider. Moderaterna har nyligen i Kommunfullmäktige motionerat i ämnet och ställt frågor till den rödgröna majoriteten hur de ser på det faktum att vissa stadsdelar i Stockholm inte tillåter alkoholförtäring på sina träffpunkter. Det kan också konstateras att det tillämpas olika regelverk över staden. Medan det i någon stadsdel är fullt möjligt att till och med få en konjak till kaffet vid speciella tillfällen, finns det stadsdelar som inte alls vill låta den äldre välja sin måltidsdryck. Riktlinjerna över staden behöver harmoniseras och utgå ifrån den äldres vilja och valfrihet. Att behöva flytta till exempelvis ett vård- och omsorgsboende är en stor omställning, det är en relativt enkel sak att låta den äldre få behålla de vanor och traditioner som man är van vid och trivs med och varken politiker eller tjänstemän ska moralisera över den äldres livsval."

Särskilt uttalande

Robin Nilsen (L) anmälde ett särskilt uttalande.

"Liberalerna finner det märkligt att äldre på Södermalm har möjlighet att dricka öl och vin på träffpunkten, efter ett medborgarförslag och dialog med stadsdelen – medan samma möjligheter saknas i Hägersten-Älvsjö.

För att alkohol ska tillåtas vid öppna träffpunkter krävs serveringstillstånd, eftersom lokalerna klassas som allmän plats där yrkesmässig försäljning av lättdrycker sker. Förbudet omfattar även medtagen alkohol. Sedan 2012 är det dock tillåtet med alkohol, utan tillstånd, på särskilda boenden med måltidsservice.

Det innebär att det är fullt möjligt att tillåta alkohol på Hornstulls servicehus under de tider som lokalen Lusthuset inte används som öppen träffpunkt – en flexibilitet som Liberalerna vill se även i Hägersten-Älvsjö. Det ska inte vara postnummer som avgör om våra äldre kan skåla vid gemensamma träffar; samma rimliga regler bör gälla i hela staden."

Handlingar i ärendet

- HÄ 2025/326-2 (Godkänd - R 1) Tjänsteutlåtelse Frihet att välja - även på äldre dagar
- HÄ 2025/326-1 Frihet att välja - även på äldre dagar - skrivelse från (L)

§ 13**Skötsel av Älvsjöskogens naturreservat****Svar på skrivelse från (C)**

HÄ 2025/458

Beslut

Hägersten-Älvsjö stadsdelsnämnd godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande som svar på skrivelsen från Centerpartiet.

Sammanfattning av ärendet

I en skrivelse från Henrik Falk (C) ombeds förvaltningen beskriva hur Älvsjöskogens naturreservat sköts och hur skogen tillgängliggörs. Vidare önskar skribenten veta vad som görs för att motverka klotter. Förvaltningen värnar särskilt om naturreservatet i Älvsjöskogen. Bland annat har förvaltningen en ekolog och en naturvårdsvakt anställda, som båda har särskild kompetens att förvalta naturreservat. I skötseln följs den skötselplan som togs fram när reservatet upprättades. Under sommaren har en del otillåtna markeringar på träd i reservatet upptäckts och tagits bort. Klotter saneras löpande.

Beslutsgång

Ordföranden föreslog bifall till förvaltningens förslag och fann att nämnden ställde sig bakom det.

Handlingar i ärendet

- HÄ 2025/458-2 (Godkänd - R 2) Tjänsteutlåtande Skötsel av Älvsjöskogens naturreservat
- HÄ 2025/458-1 Älvsjöskogens naturreservat 10 år - skrivelse från (C)

§ 14**Stockholms stads kulturskoleplan****Yttrande till kommunstyrelsen**

HÄ 2025/424

Beslut

Hägersten-Älvsjö stadsdelsnämnd godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande och överlämnar det till kommunstyrelsen som svar på remissen.

Sammanfattning av ärendet

Kulturskoleplanen formulerar Kulturskolans uppdrag och roll i den kommunala verksamheten samt pekar ut fyra utvecklingsområden som Kulturskolan kommer att arbeta med under perioden 2026–2030. Förvaltningen är positiv till förslaget och särskilt dess ambition att stärka samverkan för en mer jämlik tillgång till kultur och meningsfull fritid. Synpunkter lämnas framförallt kring tillgänglighet och hur en utökad samverkan med fritidsgårdar, LSS-verksamhet och föreningslivet kan bidra i arbetet.

Beslutsgång

Ordföranden föreslog bifall till förvaltningens förslag och fann att nämnden ställde sig bakom det.

Särskilt uttalande

Runar Finnman (SD) anmälde ett särskilt uttalande.

"Sverigedemokraterna ställer sig bakom behovet av en långsiktig plan för Kulturskolans utveckling. Det är positivt att staden vill stärka barns och ungas tillgång till kulturutövning, men det finns flera delar i föreliggande plan där inriktningen behöver förändras.

Kulturskolan behöver i betydligt högre grad tillgängliggöras för barn och unga med funktionsnedsättning. Alla barn har rätt till en meningsfull fritid, och det gäller inte minst dem som i dag ofta hamnar utanför. Här krävs ett tydligare fokus på tillgängliga lokaler, pedagogiskt stöd och verksamheter utformade utifrån deltagarnas faktiska behov och möjligheter.

Vi anser även att planen saknar tillräckligt fokus på att nå pojkar. Flickor är sedan länge kraftigt överrepresenterade i Kulturskolans verksamhet, vilket signalerar ett strukturellt problem. Om målet är att verksamheten ska vara till för alla, måste undervisningsformer

och kursutbud aktivt utvecklas för att attrahera även pojkar från olika delar av staden.

Sverigedemokraterna vill även lyfta vikten av att Kulturskolan, i så hög grad som möjligt, förlägger sin undervisning i stadens skolors befintliga lokaler. Detta medför inte bara en besparing avseende lokalkostnader utan möjliggör även för fler elever att ta del av Kulturskolans kursutbud. Genom att förlägga undervisningen i direkt anslutning till skoldagen tillgängliggörs verksamheten för fler barn och unga. Detta minskar den negativa effekten av de ojämlikheter som råder avseende vårdnadshavares möjligheter och engagemang kring sina barns fritidsaktiviteter och ökar möjligheten för fler barn att delta.

Målgruppen för Kulturskolans verksamhet sträcker sig upp till 22 års ålder. Vår uppfattning är att den offentligt finansierade Kulturskolan ska vara en verksamhet för barn och ungdomar, inte för vuxna. Därför menar vi att den övre åldersgränsen bör sättas vid 18 år.

Sammantaget anser Sverigedemokraterna att Kulturskoleplanen behöver revideras för att säkerställa att resurserna går till rätt målgrupper, att likvärdigheten stärks och att barn och unga med särskilda behov verkligen inkluderas på riktigt."

Handlingar i ärendet

- HÄ 2025/424-2 (Godkänd - R 1) Tjänsteutlåtande Stockholms stads kulturskoleplan
- HÄ 2025/424-1 Remissbrev - Stockholms stads kulturskoleplan,
- HÄ 2025/424-1.1 Tjänsteutlåtande - Stockholms stads kulturskoleplan
- HÄ 2025/424-1.2 Bilaga - Sammanfattad kartläggning
- HÄ 2025/424-1.3 Framställan - Stockholms stads kulturskoleplan
- HÄ 2025/424-1.4 Bilaga - Kulturskoleplan
- HÄ 2025/424-1.5 Bilaga - Processbeskrivning kulturskoleplan
- HÄ 2025/424-1.6 Bilaga - Barnkonskevenskanalys kulturskoleplan

§ 15**Näringslivspolicy inklusive etableringsstrategi****Yttrande till kommunstyrelsen**

HÄ 2025/492

Beslut

Hägersten-Älvsjö stadsdelsnämnd godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande och överlämnar det till kommunstyrelsen som svar på remissen.

Sammanfattning av ärendet

Kommunstyrelsen har reviderat stadens näringslivspolicy och har tagit fram en bilaga med en etableringsstrategi. Förvaltningen är positiv till att näringslivspolicyn har uppdaterats. I svaret beskriver förvaltningen sitt arbete med lokala näringslivsfrågor, främst inom platssamverkan, och lämnar några synpunkter. Stadens kommunikation till företag behöver förbättras och lokala företagarföreningar kan behöva stöd för att utvecklas. Stadsdelsförvaltningen har inte resurser och verktyg för uppdraget att göra analyser av det lokala företagsklimatet, men bidrar gärna till det arbetet. Staden behöver möta detaljhandelns förvandling som påverkar trygghet och trivsel i lokala centrum.

Förslag till beslut

Sara Grolander (MP), Max Otterman m.fl. (S), Maria Ljuslin (V), Runar Finnman (SD), Robin Nilsen (L) och Henrik Falk (C) föreslog att nämnden skulle besluta enligt förvaltningens förslag.

Johan Nilsson m.fl. (M) lade fram ett förslag och föreslog att nämnden skulle ställa sig bakom det.

Ordföranden förklarade överläggningen avslutad.

Beslutsgång

Ordföranden ställde förslagen mot varandra och fann att nämnden ställde sig bakom förvaltningens förslag.

Reservation

Johan Nilsson m.fl. (M) reserverade sig mot beslutet till förmån för eget förslag.

- "1. Att avslå förvaltningens förslag till beslut.
2. Att Näringslivspolicy inklusive etableringsstrategi revideras i enlighet med vad som anförs nedan.
3. Att därutöver anföra.

Tack vare företag, forskning och innovation har Stockholm i hundratals år varit en samlingspunkt för människor och nya idéer. Det är tack vare dragningskraften företag har haft som Stockholm inte bara är Sveriges politiska, utan också ekonomiska och sociala, centrum. Det är företagen – stora som små – vi har att tacka för Stockholms välstånd. Därför är frågan om vilket näringslivsklimat Stockholm ska ha, en av de mest avgörande när vi också ställer oss frågan vilket Stockholm vi ska ha i framtiden. Dessvärre ser vi åter igen att Stockholm rasar i företagsklimat för tredje året i rad. Från plats 107 till plats 151. En nedgång med hela 44 placeringar bara i år. Totalt har Stockholm tappat 61 placeringar sen vänstermajoriteten tog över styret 2022. Det är oroväckande för Stockholms framtid.

Näringslivspolicyn togs fram under den grönbå majoriteten hade som ambition att Stockholm skulle ha Sveriges bästa företagsklimat. Denna ambition finns inte att finna i den uppdaterade versionen till näringslivspolicy. Det är en olycklig ambitionssänkning som riskerar både Stockholms välstånd och välfärd. Den tidigare policyn la fokus på service, dialog och samverkan medan det nya förslaget är betydligt mer detaljerat och styrande. Styrkan och hemligheten bakom Stockholms ekonomiska och företagsmässiga framgångar har varit näringslivets bredd och det nära samarbetet med universitet och forskningsinstitut. Men i den nuvarande policyn gör man tydligt att det finns fyra prioriterade områden; tech och startups, life science, grön och hållbar omställning samt besöksnäring. Detta samtidigt som staden nu ska prioritera etableringar som främjar grön omställning, hållbar stadsutveckling och cirkularitet samt att innovationsklimatet definieras uttryckligen som ett som främjar hållbarhet.

Vi känner igen tongångarna från tidigare under mandatperioden. Men exemplen på när politiken framgångsrikt styrt näringslivet är färre än exemplen på det motsatta. Stockholms stad har de senaste åren gjort tydligt – inte minst kopplat till turerna kring nyföretagarrådgivningen – att man saknar förståelse för företagsamhet och tillväxt. Företagsklimatet försämras, nyföretagandet är det lägsta det varit på nästan 20 år och beslutet att flytta över nyföretagandet från SBR till arbetsmarknadsförvaltningen vittnar om hur det politiska styret snarare ser nyföretagande som en arbetsmarknadspolitisk insats snarare än en välståndsbyggare.

Det är bra att den uppdaterade policyn tar sikte på att Stockholms ska vara mer konkurrenskraftigt internationellt. Dock är stora delar av näringslivet numera överens om att det största hotet emot Stockholm och i längden hela Sveriges konkurrenskraft är Arlanda. Stockholm måste tala med en gemensam, stark röst för att öka tillgängligheten till Stockholm från och till resten av världen. Här finns det lite hopp att finna hos majoriteten.

Förutom Arlanda rör kritiken gentemot Stockholms stad från företagare tillstånds- och tillsynsprocesser. Staden ämnar nu lägga större fokus på NKI/NUI-mätningar samt trygghetsundersökningar, varumärkesmätningar och internationella rankingar. Utöver detta ska varje stadsdelsnämnd årligen analysera sitt lokala företagsklimat. Vi ser risken att staden kommer bli allt sämre på att se skogen för alla träden. Företagsklimatet kommer inte att bli bättre tack vare mätningar. Det kommer bli bättre när förståelsen för och företagares vardag ökar och en genomgripande kulturförändring gjorts inom Stockholms stad.

Politiker och förvaltningar behöver inse att Stockholms näringsliv – från internationella storföretag till nyetablerade småföretagare – i regel försöker utveckla Stockholm till det bättre. Det räcker inte med att staden internt har en bättre bild av ansvarsfördelningen mellan förvaltningarna som den nya policyn tar sikte på. För inte minst småföretagare är tillståndsdjungeln Stockholms stad en tidsslukare och återkommande källa till huvudvärk. Det måste gå snabbare att få ett ja eller hjälp från staden och företagare som under lång tid varit välskötta behöver bemötas med större tillit vad gäller tillsyn.

Företag som fuskar eller begår illegal verksamhet ska möta både staden och andra myndigheters fulla motstånd, men i de allra flesta fallen är stadens viktigaste roll bara att vara en möjliggörare. Det handlar om att korta handläggningstider, automatisera det som kan göras (här finns flera andra kommuner Stockholm kan följa) samt att förvaltningar och kontor i betydligt högre utsträckning behöver samspela och tala med samma röst. Det är därför Moderaterna vill samla tillsyn och tillstånd under en enhet och det är obegripligt varför Stockholm ska tolka nationella lagstiftningar strängare och mer tillväxthämmande (exempelvis öppettiderna för gårdsförsäljning).

Stockholms företagare är återkommande utsatta för brott. Regeringen gör allt i sin makt för att öka tryggheten i Sverige och resten av landet men det lokala stödet och hjälpen kommer aldrig helt kunna ersättas av nationella insatser. Antalet trygghetskameror behöver bli fler i framför allt våra utsatta områden och företagare som utsätts för brott måste få stöd från staden. Det är därför

Moderaterna vill se att staden inrättar en brottsofferjour för att enkelt kunna ge vägledning och stöd till företag som har drabbats av brottslighet.

Ambitionen i det nya förslaget till näringslivspolicy är god, men förståelsen för Stockholms näringsliv saknas. Den nya policyn riskerar att fjärma sig från det som företagen faktiskt efterfrågar. Stockholm behöver en näringslivspolitik som är flexibel, lyhörd och okomplicerad. Inte ännu ett dokument fullt av mål, delmål och administrativa processer.

Stockholms företag utgör stommen i det som görs och kan göras i Stockholm. Förhoppningsvis kommer företag fortsätta föra människor, innovationer och kapital från olika delar av stan, Sverige och världen samman. De kommer utveckla nya idéer, tjänster, produkter och skapa sådant som ligger långt bortom föreställningsvärlden för kommunala målsättningar. Inför det kan vi som politiker inte göra mycket annat än fascineras, vara tacksamma över ringarna det ger på vattnet – och förhoppningsvis känna stolthet över att vi gjorde vår del i att underlätta att det kunde ske just i Stockholm."

Särskilt uttalande

Henrik Falk (C) anmälde ett särskilt uttalande.

"Sedan vänsterstyret tillträdde i Stockholms stad har företagarpolitiken märkbart försvagats och under Tidöregeringen har regelbördan och byråkratin för företagen ökat ytterligare. Det har lett till fler konkurser, stigande arbetslöshet, minskad tillväxt och nyföretagande. Vi behöver en förbättrad företagarpolitik.

I förslaget till Stockholms stads näringslivspolicy pekas fyra fokusområden ut: att stimulera tillväxt och företagande, att förbättra servicen och myndighetsutövningen, att skapa mer attraktiva miljöer och ökad framkomlighet samt att öka tillgången till arbetskraft och rätt kompetens. Det är bra ambitioner, men i realiteten ser det annorlunda ut. Staden stänger dörren för många som vill starta företag. Bara en av tre nyföretagare är kvinnor. Bland unga är det väldigt låg kunskap om att starta och driva företag – men istället fokuserar staden på andra målgrupper.

Centerpartiets ambition är att Stockholm ska ha Sveriges bästa företagsklimat. För att nå dit krävs bland annat att företag inte slussas runt i sina kontakter med staden, utan att det finns 'en väg in' i form av en utpekad kontaktperson för företag, samt en rad ytterligare åtgärder för att förbättra företagens villkor. Vi behöver utveckla allt från bättre dialog mellan näringsliv och politiker till trygghetsskapande åtgärder för näringsidkare för att

förebygga utsatthet för rån, hot och våld. Vi vill att unga människor i Stockholm tidigt ska få insikter i företagandets villkor. Staden ska erbjuda koncept som Ung företagsamhet i skolorna och samverka med näringslivet för sommarföretagande, där ungdomar ges möjlighet att sommarjobba som egenföretagare.

Företagarna är våra främsta jobbskapare och utan dem stannar Stockholm. Stockholms stad behöver bli bättre på att ha en god dialog med Stockholms företagare. Stockholms företagare ska känna att staden står på deras sida i kampen mot regelkrångel, byråkrati, bedrägerier och brottslighet. Centerpartiet vill att Stockholms stad erbjuder långtidsarbetslösa att läsa in gymnasiet eller utbilda sig till ett specifikt bristyrke. Vi måste ställa krav på dem som mottar ekonomiskt bistånd att stå till arbetsmarknadens förfogande. Dagens SFI, svenska för invandrare, behöver bli bättre. Centerpartiet vill säkerställa att SFI är ändamålsenlig, ger goda kunskaper i svenska och utgår från de förutsättningar som individen har. Det är också viktigt att man tidigt får kunskap om hur samhället fungerar."

Handlingar i ärendet

- HÄ 2025/492-2 (Godkänd - R 1) Tjänsteutlåtande Näringslivspolicy och etableringsstrategi
- HÄ 2025/492-1 Remissbrev - Näringslivspolicy inklusive etableringsstrategi
- HÄ 2025/492-1.1 Remissunderlag - Näringslivspolicy och etableringsstrategi (SLK tjut)
- HÄ 2025/492-1.2 Bilaga - Näringslivspolicy för Stockholms stad
- HÄ 2025/492-1.3 Bilaga - Etableringsstrategi för Stockholms stad

§ 16**Ökat informationsutbyte mellan myndigheter – några anslutande frågor (SOU 2025-45)****Yttrande till kommunstyrelsen**

HÄ 2025/517

Beslut

Hägersten-Älvsjö stadsdelsnämnd godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande och överlämnar det till kommunstyrelsen som svar på remissen.

Sammanfattning av ärendet

Regeringen har beslutat att ge en särskild utredare i uppdrag att kartlägga behovet av att myndigheter får förbättrade möjligheter att utbyta information med varandra i syfte att förhindra och motverka felaktiga utbetalningar från välfärdssystemet. I detta slutbetänkande redogör utredningen de avvägningar och bedömningar som gjorts och föreslår att en generell sekretessbrytande bestämmelse ska införas för att förbättra myndigheters möjligheter att förhindra att välfärdsbrott kan ske. Utredningen lämnar även förslag på hur utlämnandet kan ske och regler kring det. Sammantaget ställer sig förvaltningen positiv till slutbetänkandets förslag.

Beslutsgång

Ordföranden föreslog bifall till förvaltningens förslag och fann att nämnden ställde sig bakom det.

Handlingar i ärendet

- HÄ 2025/517-2 (Godkänd - R 1) Tjänsteutlåtande Ökat informationsutbyte mellan myndigheter - några avslutande frågor (SOU 2025:45)
- HÄ 2025/517-1 Remissbrev - Ökat informationsutbyte mellan myndigheter
- HÄ 2025/517-1.1 Remissunderlag - Ökat informationsutbyte mellan myndigheter - några anslutande frågor

§ 17**Råda bot på familjehemsplatser – motion från (M)****Yttrande till kommunstyrelsen**

HÄ 2025/459

Beslut

Hägersten-Älvsjö stadsdelsnämnd godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande och överlämnar det till kommunstyrelsen som svar på remissen.

Sammanfattning av ärendet

I en motion till kommunfullmäktige föreslår Andréa Hedin (M) att anställda i Stockholms stad ska kunna få tjänstledighet för att ta sig an uppdrag som familjehem, och att insatsen marknadsförs kontinuerligt inom staden. Sammantaget ställer sig förvaltningen positiv till förslaget, men ser behov av tydliga riktlinjer och att hänsyn tas till verksamhetskritiska kompetenser. Det är också viktigt att sprida information om att bli familjehem brett i samhället för att öka mångfalden bland familjehem och minska belastningen på stadens egna verksamheter.

Förslag till beslut

Sara Grolander (MP), Max Otterman m.fl. (S), Maria Ljuslin (V), Runar Finnman (SD), Robin Nilsen (L) och Henrik Falk (C) föreslog att nämnden skulle besluta enligt förvaltningens förslag.

Johan Nilsson m.fl. (M) lade fram ett förslag och föreslog att nämnden skulle ställa sig bakom det.

Ordföranden förklarade överläggningen avslutad.

Beslutsgång

Ordföranden ställde förslagen mot varandra och fann att nämnden ställde sig bakom förvaltningens förslag.

Reservation

Johan Nilsson m.fl. (M) reserverade sig mot beslutet till förmån för eget förslag.

"1. Att tillstyrka motionen i sin helhet.

2. Att därutöver anföra:

Bristen på familjehemsplatser är mycket stor och utgör ett stort problem att kunna ta hand om barn i behov av skydd och omvårdnad. Tyvärr placeras många barn på SIS- och HVB-hem som inte är den bästa lösningen för dessa barn, som istället skulle må allra bäst av en familjehemsplacering.

Vi är glada att förvaltningen i stort bemöter denna motion positivt. Vi anser att Stockholms stad med sina tusentals anställda har alla möjligheter i världen att bidra till familjehemsplatser genom att bevilja sina anställda tjänstledigt för att vara familjehem. Tillsammans kan vi hjälpas åt för att ge barn en bra omvårdnad och en bra uppväxt."

Handlingar i ärendet

- HÄ 2025/459-2 (Godkänd - R 1) Tjänsteutlåtande Råda bot på bristen på familjehemsplatser
- HÄ 2025/459-1 Remissbrev - Råda bot på familjehemsplatser - motion från (M)
- HÄ 2025/459-1.1 Motion om att råda bot på familjehemsplatser i Stockholms stad

§ 18**Stoppa byggnationen i Långbro park – motion från (SD)****Yttrande till kommunstyrelsen**

HÄ 2025/503

Beslut

Hägersten-Älvsjö stadsdelsnämnd godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande och överlämnar det till kommunstyrelsen som svar på remissen.

Sammanfattning av ärendet

I en motion från Gabriel Kroon och Mats Johnsson (båda SD) framför de att planarbetet för kvarteret Lågbron 1 i Långbro park innebär en förstörelse av parkens viktigaste delar, och föreslår att staden avbryter planen. Förvaltningen lyfter att nämnden svarade på samrådsremissen i detta ärende i februari 2025, och menar att planprocessen bör följa den ordinarie beslutsgången i enlighet med plan- och bygglagen.

Förslag till beslut

Sara Grolander (MP), Max Otterman m.fl. (S), Maria Ljuslin (V), Johan Nilsson m.fl. (M), Robin Nilsen (L) och Henrik Falk (C) föreslog att nämnden skulle besluta enligt förvaltningens förslag.

Runar Finnman (SD) lade fram ett förslag och föreslog att nämnden skulle ställa sig bakom det.

Ordföranden förklarade överläggningen avslutad.

Beslutsgång

Ordföranden ställde förslagen mot varandra och fann att nämnden ställde sig bakom förvaltningens förslag.

Reservation

Runar Finnman (SD) reserverade sig mot beslutet till förmån för eget förslag.

"1. Sverigedemokraterna yrkar bifall till motionen.

2. Därutöver vill vi anföra följande:

Sverigedemokraterna anser att det är olyckligt att värdefulla grönytor samt byggnader försvinner med anledning av den föreslagna detaljplanen. Vi ser även att vid det aktuella området finns det ett högt kulturhistoriskt värde som bör bevaras. Den aktuella detaljplanen har behandlats i stadsdelsnämnden tidigare i år och Sverigedemokraterna instämmer delvis med förvaltningens synpunkter.

Vi anser att det är väldigt betydelsefullt att stadsbyggnadskontoret framöver, tar hänsyn de synpunkter som framförts från tidigare samråd för att förhoppningsvis kunna möta berörda medborgares önskemål."

Särskilt uttalande

Johan Nilsson m.fl. (M) och Henrik Falk (C) anmälde ett särskilt uttalande.

"Sverigedemokraterna har hörsammat närboendes protester mot en fortsatt exploatering inom Långbro Park. Det är positivt att fler partier reagerar på den ibland ovarsamma förtätning som sker runt om i vårt stadsdelsområde. Sverigedemokraterna verkar dock ha missat det faktum att det inte är del av parken som föreslås att exploateras, utan en privatägd fastighet, Lågbron 1. Fastigheten är inte *en del av* parken, även om den ligger *inne i* parken. Detta är ett komplext faktum, och därför har Moderaterna motionerat till Kommunfullmäktige om att lösa ut den frågan genom att staden övertar fastigheten Lågbron 1 och gör den till just parkmark. Moderaternas förslag är konstruktivt och syftar till att den privata fastighetsägaren ska erbjudas en annan plats att bygga radhus på, medan staden införlivar Lågbron 1 i parkområdet och gärna återställer den odlingsmark och växthus som en gång låg här tillhörande Långbro Sjukhus. Ett trädgårdscafé med växthus tycker vi passar bättre både gestaltningmässigt och historiskt inne i Långbros gamla legendariska sjukhusområde."

Särskilt uttalande

Robin Nilsen (L) anmälde ett särskilt uttalande.

"De styrande partierna säljer ut skyddsvärda grönområden i Hägersten-Älvsjö till byggbolag, trots kulturmiljöutredningar som varnar för stora negativa konsekvenser. Långbro park, Kastanjeparken, Parkleken Lugnet och flera andra uppskattade grönområden hotas.

Liberalerna säger nej till att bygga bort våra gemensamma parker. Vi vill istället utveckla dem för framtiden – exempelvis genom att återuppbygga växthusen i Långbro park – och ser gärna ett återköp

av mark för att bevara viktiga rekreationsmiljöer.

Det är dags för en politik som skyddar och utvecklar Hägersten-Älvsjö's gröna pärlor – inte säljer ut dem."

Handlingar i ärendet

- HÄ 2025/503-2 (Godkänd - R 1) Tjänsteutlåtande Stoppa bygget i Långbro park
- HÄ 2025/503-1 Remissbrev - Stoppa byggnationen i Långbro park - motion från (SD)
- HÄ 2025/503-1.1 Motion om att stoppa byggnationen i Långbro park

§ 19**Låt föreningar driva mindre parker genom brukaravtal –
svar på motion från (L)****Yttrande till kommunstyrelsen**

HÄ 2025/408

Beslut

Hägersten-Älvsjö stadsdelsnämnd godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande och överlämnar det till kommunstyrelsen som svar på remissen.

Sammanfattning av ärendet

I en motion från Jan Jönsson och Sara Svandström båda (L) föreslår de att staden låter ideella föreningar driva mindre parker genom brukaravtal. Förvaltningen upplever emellertid främst att föreningar önskar nyttja parkmark för egen odling. Vidare menar förvaltningen att det finns utmaningar att följa upp att föreningar följer avtal, och framför allt döma ut påföljder om föreningen bryter mot avtalet. Förvaltningen ser också svårigheter att hantera felanmälningar för ytor som sköts av föreningar. Avslutningsvis kommer förvaltningen genom övergång till egen regi av parkdriften att kunna erbjuda arbetsmarknadsåtgärder i mindre parker.

Beslutsgång

Ordföranden föreslog bifall till förvaltningens förslag och fann att nämnden ställde sig bakom det.

Handlingar i ärendet

- HÄ 2025/408-2 (Godkänd - R 1) Tjänsteutlåtande Låt föreningar driva mindre parker genom brukaravtal
- HÄ 2025/408-1 Remissbrev - Låt föreningar driva mindre parker genom brukaravtal - motion från (L)
- HÄ 2025/408-1.1 Motion om att låta föreningar driva mindre parker genom brukaravtal

§ 20**Stockholms kor bör visa vägen för minskade utsläpp av metangas – motion från (C)****Yttrande till kommunstyrelsen**

HÄ 2025/476

Beslut

Hägersten-Älvsjö stadsdelsnämnd godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande och överlämnar det till kommunstyrelsen som svar på remissen.

Sammanfattning av ärendet

I en motion från Jonas Naddebo (C) föreslås att Stockholms stad ska uppmuntra tamboskapsägare att använda ett fodertillskott som minskar utsläppen av metangas. Förvaltningen instämmer i behovet att minska utsläppen av metangas. Samtidigt saknar förvaltningen sakkunskap vad det har för konsekvenser för djurens hälsa eller djurägarens ekonomi.

Beslutsgång

Ordföranden föreslog bifall till förvaltningens förslag och fann att nämnden ställde sig bakom det.

Handlingar i ärendet

- HÄ 2025/476-2 (Godkänd - R 1) Tjänsteutlåtande Stockholms kor bör visa vägen för minskade utsläpp av metangas
- HÄ 2025/476-1 Remissbrev - Kor bör visa vägen för minskade metangasutsläpp - motion från (C)
- HÄ 2025/476-1.1 Motion om att Stockholms kor bör visa vägen för minskade metangasutsläpp

§ 21**Levandegör Södertäljevägen – en grön boulevard i förlängningen av innerstaden – motion från (C)****Yttrande till kommunstyrelsen**

HÄ 2025/504

Beslut

Hägersten-Älvsjö stadsdelsnämnd godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande och överlämnar det till kommunstyrelsen som svar på remissen.

Sammanfattning av ärendet

I en motion föreslår Jonas Naddebo (C) att planeringen av omdaning av Södertäljevägen vid Liljeholmen återupptas. Ett programförslag för området har varit på samråd men därefter pausats. Motionären föreslår upp till 7700 nya bostäder i området och överdäckningar av infrastruktur. Förvaltningen anser att det är angeläget att skapa en bättre miljö runt Södertäljevägen, men är tveksam till hur behovet av parker, lekplatser och bra förskolegårdar kan lösas för så många nya bostäder i ett område som redan har utmaningar inom dessa områden.

Beslutsgång

Ordföranden föreslog bifall till förvaltningens förslag och fann att nämnden ställde sig bakom det.

Handlingar i ärendet

- HÄ 2025/504-2 (Godkänd - R 1) Tjänsteutlåtande Levandegör Södertäljevägen
- HÄ 2025/504-1 Remissbrev - Levandegör Södertäljevägen motion från (C)
- HÄ 2025/504-1.1 Motion om att levandegöra Södertäljevägen - en grön boulevard i förlängningen av innerstaden

§ 22**Resultat för medborgarundersökningen 2025****Resultat för Hägersten, Liljeholmen och Älvsjö**

HÄ 2025/549

Beslut

Hägersten-Älvsjö stadsdelsnämnd lägger rapporten till handlingarna.

Sammanfattning av ärendet

Årets medborgarundersökning genomfördes i april och maj 2025. Andel invånare som svarar positivt på frågorna om demokrati, idrott och förtroende för stadsdelsförvaltningen har ökat något sedan förra årets mätning. Däremot har frågor om kultur och trafikmiljö för gående och cyklister minskat något. Likaså upplever något fler att renhållningen har blivit sämre. Däremot är det fler som är nöjda med snöröjningen. Årets undersökning har fått två nya frågor som rör torgytor. Stadsdelsområdets invånare är något mindre nöjda med torgens placering än genomsnittet i staden. Totalt deltog 9 901 personer i hela staden, varav 399 personer var folkbokförda i Hägersten-Älvsjö stadsdelsförvaltning. Förändringar jämfört med förra året ligger inom felmarginalen.

Handlingar i ärendet

- HÄ 2025/549-4 (Godkänd - R 1) Tjänsteutlåtande Resultat från medborgarundersökningen 2025
- HÄ 2025/549-2 Hägersten-Älvsjö - Stockholms stad Medborgarundersökning 2025

§ 23**Järnvägsplanehandlingar om depå för utbyggnaden av tunnelbanan till Älvsjö****Anmälan av gemensamt yttrande till kommunstyrelsen**

HÄ 2025/450

Beslut

Hägersten-Älvsjö stadsdelsnämnd lägger anmälan till handlingarna.

Sammanfattning av ärendet

Region Stockholm har remitterat Underrättelse om granskning av järnvägsplanehandlingar avseende depå för utbyggnaden av tunnelbanan till Älvsjö bland annat till Stockholms stad för besvarande. Nya tunnelbanelinjen, gul linje, mellan Älvsjö och Fridhemsplan planerar för en ny depå i Älvsjö. Denna granskning omfattar järnvägsplan för depå inklusive miljökonsekvensbeskrivning.

Ett gemensamt tjänsteutlåtande från stadslednings-, exploatering-, trafik-, fastighets och stadsbyggnadskontoren, miljö-, kultur- och idrottsförvaltningarna, Enskede-Årsta-Vantörs och Hägersten-Älvsjös stadsdelsförvaltningar samt Stockholms Stadshus AB har lämnats till kommunstyrelsen.

Handlingar i ärendet

- HÄ 2025/450-3 Tjänsteutlåtande Granskning av järnvägsplanehandlingar för depå för utbyggnaden av tunnelbanan till Älvsjö
- HÄ 2025/450-1 Remissbrev - Granskning av järnvägsplanehandlingar om depå för utbyggnaden av tunnelbanan
- HÄ 2025/450-1.1 Region Stockholm remissmissiv - Underrättelse om granskning av järnvägsplanehandlingar avseende depå för utbyggnaden av tunnelbanan till Älvsjö

§ 24**Järnvägsplanehandlingar för linje och stationer om
utbyggnaden av tunnelbanan till Älvsjö****Anmälan av gemensamt yttrande till kommunstyrelsen**

HÄ 2025/363

Beslut

Hägersten-Älvsjö stadsdelsnämnd lägger rapporten till
handlingarna.

Sammanfattning av ärendet

Region Stockholm har remitterat Underrättelse om granskning av järnvägsplanehandlingar avseende linje och stationer för utbyggnaden av tunnelbanan till Älvsjö bland annat till Stockholms stad för besvarande. Tunnelbana till Älvsjö ingår i Sverigeförhandlingen, Ramavtal 6 – Storstad Stockholm. Projektet tunnelbana till Älvsjö drivs av Region Stockholm, genom förvaltningen för utbyggd tunnelbana (FUT) med medverkan från Stockholms stad.

Ett gemensamt tjänsteutlåtande från stadslednings-, exploatering-, trafik-, fastighets och stadsbyggnadskontoren, miljö-, kultur- och idrottsförvaltningarna, Enskede-Årsta-Vantörs och Hägersten-Älvsjö stadsdelsförvaltningar samt Stockholms Stadshus AB har lämnats till kommunstyrelsen.

Handlingar i ärendet

- HÄ 2025/363-2 Tjänsteutlåtande Granskning av järnvägsplanehandlingar för linje och stationer för utbyggnaden av tunnelbanan till Älvsjö
- HÄ 2025/363-1 Remissbrev - granskning av järnvägsplanehandlingar avseende linje och stationer för utbyggnaden av tunnelbanan till Älvsjö
- HÄ 2025/363-1.1 Remissmissiv - Underrättelse om granskning av järnvägsplanehandlingar avseende linje och stationer för utbyggnaden av tunnelbanan till Älvsjö

§ 25**Protokoll från Hägersten-Älvsjö och Skärholmens
stadsdelsnämnds råd för funktionshinderfrågor**

HÄ 2025/6

Beslut

Hägersten-Älvsjö stadsdelsnämnd har tagit del av rådet för funktionshinderfrågors synpunkter och lägger protokollen till handlingarna.

Handlingar i ärendet

- HÄ 2025/6-14 Protokoll från Hägersten-Älvsjö och Skärholmens stadsdelsnämnds råd för funktionshinderfrågor 10 september
- HÄ 2025/6-14.1 Bilaga 1 Workshop VP 2026 FHR 2025-09-10

§ 26**Protokoll från pensionärsrådet**

HÄ 2025/5

Beslut

Hägersten-Älvsjö stadsdelsnämnd har tagit del av pensionärsrådets synpunkter och lägger protokollet till handlingarna.

Handlingar i ärendet

- HÄ 2025/5-15 Protokoll från pensionärsrådet 17 september 2025

§ 27**Protokoll från förvaltningsgruppen**

HÄ 2025/3

Beslut

Hägersten-Älvsjö stadsdelsnämnd lägger protokollet till handlingarna.

Handlingar i ärendet

- HÄ 2025/3-14 Protokoll från förvaltningsgruppen den 16 september 2025

§ 28**Anmälan av delegationsbeslut**

HÄ 2025/7

Beslut

Hägersten-Älvsjö stadsdelsnämnd lägger sammanställningen av delegationsbeslut till handlingarna.

Handlingar i ärendet

- HÄ 2025/7-15 Rapport över delegationsbeslut

§ 29**Anmälan av besvarade medborgarförslag****Beslut**

Hägersten-Älvsjö stadsdelsnämnd lägger anmälan till handlingarna.

Sammanfattning**Anmälan av förvaltningens svar på medborgarförslag ny strand vid Trekanten**

Daterat 5 september 2025. Dnr HÄ 2025/535

Nämndbeslut 28 augusti 2025.

§ 30**Anmälan av rapporter och diarieförda ärenden**

HÄ 2025/8

Beslut

Hägersten-Älvsjö stadsdelsnämnd lägger anmälan till handlingarna.

Handlingar i ärendet

- HÄ 2025/8-22 Förteckning över inkomna rapporter till nämnden
- HÄ 2025/8-21 Rapport över diarieförda ärenden 1 till 31 augusti 2025

§ 31**Nämndens frågor****Skrivelse om överskotten i äldreomsorgen**

Johan Nilsson m.fl. (M) lade fram en skrivelse om överskotten i äldreomsorgen och föreslog att nämnden skulle lämna den till förvaltningen för beredning. Dnr HÄ 2025/651

Beslut

Hägersten-Älvsjö stadsdelsnämnd överlämnar skrivelsen till förvaltningen för beredning.

Skrivelse om assistansfusk inom LSS-verksamheten

Runar Finnman (SD) lade fram en skrivelse om assistansfusk inom LSS-verksamheten och föreslog att nämnden skulle lämna den till förvaltningen för beredning. Dnr HÄ 2025/652

Beslut

Hägersten-Älvsjö stadsdelsnämnd överlämnar skrivelsen till förvaltningen för beredning.

Skrivelse om bastuflotten i Örnberg

Robin Nilsen (L) lade fram en skrivelse om bastuflotten i Örnberg och föreslog att nämnden skulle lämna den till förvaltningen för beredning. Dnr HÄ 2025/653

Beslut

Hägersten-Älvsjö stadsdelsnämnd överlämnar skrivelsen till förvaltningen för beredning.

Skrivelse om åtgärder för förbättrad lokaldemokrati

Robin Nilsen (L) lade fram en skrivelse om åtgärder för förbättrad lokaldemokrati och föreslog att nämnden skulle lämna den till förvaltningen för beredning. Dnr HÄ 2025/654

Beslut

Hägersten-Älvsjö stadsdelsnämnd överlämnar skrivelsen till förvaltningen för beredning.

Dagarvode 11 december - verksamhetsplan och budget 2026

Förvaltningen bjuder in nämnden 11 december 2025 klockan 13.00 till 16.00 till seminarium om verksamhetsplan och budget för 2026.

Förslag till beslut

Ordförande Sara Grolander (MP) föreslog att nämnden skulle besluta om dagarvode för deltagandet vid informationen av verksamhetsplan och budget 2026.

Beslut

Nämnden beslutar om dagarvode för de ledamöter och ersättare som deltar vid seminariet den 11 december 2025 om verksamhetsplan och budget för 2026.
